

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-II COMMERCE

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JAN - 50218

Time Allowed : 1½ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काढा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागीचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळा किंवा काळा बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

JAN - 50218/II—A

Commerce
Paper II
वाणिज्य
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. Which of the Government's policy in respect of public expenditure and revenue has a significant impact on business ?</p> <p>(A) Monetary policy</p> <p>(B) Fiscal policy</p> <p>(C) Trade policy</p> <p>(D) Foreign exchange policy</p> <p>2. SEZ stands for</p> <p>(A) Special European Zone</p> <p>(B) Special Export Zone</p> <p>(C) Special Environmental Zone</p> <p>(D) Special Economic Zone</p>	<p>1. खालीलपैकी कोणत्या सरकारी धोरणाचा सार्वजनिक खर्च (व्यय) व महसूल ह्याबाबत व्यवसायावर लक्षणीय (महत्त्वाचा) परिणाम होतो.</p> <p>(A) चलनविषयक धोरण</p> <p>(B) राजकोषीय धोरण</p> <p>(C) व्यापार धोरण</p> <p>(D) विदेशी विनिमय धोरण</p> <p>2. SEZ ही अद्याक्षरे म्हणजे</p> <p>(A) विशेष युरोपीयन क्षेत्र</p> <p>(B) विशेष निर्यात क्षेत्र</p> <p>(C) विशेष पर्यावरणीय क्षेत्र</p> <p>(D) विशेष आर्थिक क्षेत्र</p>
---	--

3. Which one of the following is *not* a level of strategies applicable to multiunit business ?
- (A) Corporate strategy
(B) SBU level strategy
(C) Functional level strategy
(D) Divisional level strategy
4. Which one of the following is *not* a powerful environmental force the business is confronted with ?
- (A) Consumer movement
(B) Environmentalism
(C) Changing competitive environment
(D) Increasing population
5. MSMEs contribute about of India's GDP.
- (A) 8%
(B) 19%
(C) 35%
(D) 40%
3. खालीलपैकी कोणता व्यूहरचना बहुघटकीय व्यवसायाला लागू होणारी **नाही** ?
- (A) कंपनी व्यूहरचना
(B) व्यूहरचनात्मक व्यवसाय घटकाच्या स्तरावरील व्यूहरचना
(C) कार्यात्मक स्तरीय व्यूहरचना
(D) विभागीय स्तरीय व्यूहरचना
4. खालीलपैकी कोणता घटक/पर्याय व्यवसायाला तोंड द्याव्या लागणाऱ्या सामर्थ्यवान घटकांपैकी **नाही** ?
- (A) ग्राहक चळवळ
(B) पर्यावरणवाद
(C) बदलते स्पर्धात्मक पर्यावरण
(D) वाढती लोकसंख्या
5. एम. एस. एम. इ. भारताच्या जी. डी. पी. च्या (Gross Domestic Product—ढोबळ राष्ट्रीय उत्पादन) इतके आहे.
- (A) 8%
(B) 19%
(C) 35%
(D) 40%

6. As per which accounting convention 'contingent liability' is shown by way of a footnote below the Balance Sheet ?
- (A) Convention of conservatism
(B) Convention of full disclosure
(C) Convention of materiality
(D) Convention of consistency
7. A company paid ₹ 50,000 for a purchase of copyright for five years. The process of writing off this cost over a period of five years is called
- (A) Depreciation
(B) Amortization
(C) Deferred Revenue Expenditure
(D) Depletion
6. खालीलपैकी कोणत्या संकेतानुसार ताळेबंदाच्या खाली आकस्मिक देणी तळटीपमध्ये दर्शविली जातात ?
- (A) रुढीप्रियता संकेत
(B) पूर्ण प्रकटीकरण संकेत
(C) सारतक संकेत
(D) सातत्यता संकेत
7. एका कंपनीने ₹ 50,000 देऊन पाच वर्षासाठी स्वामित्व हक्क खरेदी केले. हा परिव्यय पाच वर्षे उत्पन्नाच्या नावे खर्ची टाकण्याच्या प्रक्रियेस म्हणतात.
- (A) घसारा
(B) समप्रमाणात नावे टाकणे
(C) प्रलंबित महसुली खर्च
(D) न्हास (घट)

8. Long term solvency is indicated by

- (A) Current Ratio
- (B) Debt/Equity Ratio
- (C) Net Profit Ratio
- (D) Turnover Ratio

9. Which of the following is *not* an assumption of Break-Even Analysis ?

- (A) Total fixed cost does not change
- (B) Total variable cost does not change
- (C) General price level does not change
- (D) Product mix does not change

8. दीर्घकालीन तरलता खालीलपैकी कोणत्या गुणोत्तराने दर्शविली जाते ?

- (A) चालू गुणोत्तर
- (B) कर्ज/स्वामित्व गुणोत्तर
- (C) निव्वळ नफा गुणोत्तर
- (D) उलाढाल गुणोत्तर

9. खालीलपैकी कोणते गृहीतक समविच्छेदन बिंदूच्या पृथक्करणात ग्राह्य धरले जात नाही ?

- (A) एकूण स्थिर परिव्यय बदलत नाही
- (B) एकूण बदलता परिव्यय बदलत नाही
- (C) साधारण किंमत पातळी बदलत नाही
- (D) वस्तू मिश्रण बदलत नाही

10. The difference between standard cost of standard hours and standard cost of actual hours is called as

- (A) Labour rate variance
- (B) Labour cost variance
- (C) Labour efficiency variance
- (D) Labour mix variance

11. In normal conditions, the demand curve for a commodity :

- (A) slopes upwards from left to right
- (B) slopes downwards from left to right
- (C) is horizontal, parallel to X-axis
- (D) is vertical, parallel to Y-axis

10. प्रमाणक तासांचा प्रमाणक परिव्यय आणि प्रत्यक्ष तासांचा प्रमाणक परिव्यय यामधील फरक म्हणजे

- (A) श्रमदर विचरण
- (B) श्रम परिव्यय विचरण
- (C) श्रम कार्यक्षमता विचरण
- (D) श्रम मिश्रण विचरण

11. सर्वसामान्य परिस्थितीमध्ये, वस्तूचा मागणी-वक्र :

- (A) डावीकडून, उजवीकडे चढत जातो
- (B) डावीकडून, उजवीकडे उतरत जातो
- (C) आडवा 'क्ष' अक्षाला समांतर असतो
- (D) उभा 'य' अक्षाला समांतर असतो

12. If the demand for a product responds more than proportionate to the change in its price, it is a :

- (A) Perfectly inelastic demand
- (B) Perfectly elastic demand
- (C) Unitary elastic demand
- (D) Highly elastic demand

13. Which of the following is *not* a feature of monopolistic competition ?

- (A) Homogenous product
- (B) Large number of sellers
- (C) Selling costs
- (D) Product differentiation

12. जर एखाद्या वस्तूची मागणी, तिच्या किंमतीतील बदलाला त्या बदलाच्या प्रमाणापेक्षा अधिक प्रतिसाद देत असेल तर अशा मागणीला :

- (A) पूर्ण अलवचीक मागणी म्हणता येईल
- (B) पूर्ण लवचीक मागणी म्हणता येईल
- (C) एकक लवचीक मागणी म्हणता येईल
- (D) लवचीक मागणी म्हणता येईल

13. खालीलपैकी कोणते मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेचे वैशिष्ट्य नाही ?

- (A) एकजिनसी वस्तू
- (B) विक्रेत्यांची मोठी संख्या
- (C) विक्री खर्च
- (D) वस्तू भेद

14. The law of variable proportions of production is applicable in :
- (A) Long period
(B) Market period
(C) Short period
(D) Very long period
15. With increasing level of output the Average Variable Cost (AVC) of a firm :
- (A) Initially falls, then continues to rise
(B) Remain unchanged
(C) Goes on continuously falling
(D) Goes on continuously rising
16. Why is random sampling preferred ?
- (A) It is easy to draw
(B) The results will be statistically valid
(C) It is a popular method
(D) It is free from errors
14. उत्पादनाचा बदलत्या प्रमाणाचा नियम खालीलपैकी कोणत्या कालावधीला लागू होतो ?
- (A) दीर्घकाळ
(B) बाजार कालावधी
(C) अल्पकाळ
(D) अतिदीर्घकाळ
15. उत्पादनाच्या वाढत्या पातळीबरोबर, उद्योगसंस्थेचा सरासरी बदलता खर्च (AVC) :
- (A) सुरुवातीस घटतो व नंतर सातत्याने वाढत जातो
(B) बदलत नाही
(C) सातत्याने घटत जातो
(D) सातत्याने वाढत जातो
16. यादृच्छिक नमुना निवड का पसंत केली जाते ?
- (A) ती सोपी पद्धत आहे
(B) निष्कर्ष संख्याशास्त्रीय दृष्टिकोनातून समर्पक असतात
(C) ती एक लोकप्रिय पद्धत आहे
(D) ती सर्व प्रकारच्या दोषांपासून मुक्त असते

17. Which of the following is <i>not</i> an 'absolute measure of dispersion' ? (A) Range (B) Standard deviation (C) Mean deviation (D) Coefficient of variation	17. पुढीलपैकी कोणते मान हे 'प्रचरण केवळ मान' नाही ? (A) कक्षा (विस्तार) (B) प्रमाण विचलन (C) विचलन मध्य (D) विचरण गुणांक
18. The empirical formula used to know mode is (A) Mean – 2 Median (B) 2 Mean – 3 Median (C) 3 Median – 2 Mean (D) 3 Median + 2 Mean	18. बहुलक काढण्याचे अनुभवजन्य सूत्र होय. (A) मध्य – 2 मध्यक (B) 2 मध्य – 3 मध्यक (C) 3 मध्यक – 2 मध्य (D) 3 मध्यक + 2 मध्य
19. Which of the following is a parameter ? (A) Sample mean (B) Population mean (C) Size of sample (D) Size of population	19. पुढीलपैकी कोणती बाब प्राचल (Parameter) आहे ? (A) नमुना मध्य (B) समष्टी मध्य (C) नमुना आकार (घटक संख्या) (D) समष्टी आकार (घटक संख्या)

20. Suppose an unbiased coin is tossed.

Event A : Getting head.

Event B : Getting tail.

Which of the following statements is *true* ?

- (A) The events A and B are independent
- (B) The events A and B are mutually exclusive
- (C) The events A and B are independent and mutually exclusive
- (D) The events A and B are neither independent nor mutually exclusive

21. Tactic is a component of

- (A) Planning
- (B) Organising
- (C) Directing
- (D) Co-ordinating

20. समजा समतोल नाणे उडविले आहे.

घटना A : छाप मिळणे.

घटना B : काटा मिळणे.

पुढीलपैकी कोणते विधान **सत्य** आहे ?

- (A) घटना (A) आणि घटना (B) या निरवलंबी आहेत
- (B) घटना (A) आणि घटना (B) या परस्परवर्जित आहेत
- (C) घटना (A) आणि घटना (B) या निरवलंबी तसेच परस्परवर्जित आहेत
- (D) घटना (A) आणि घटना (B) निरवलंबी नाहीत तसेच परस्परवर्जित पण नाहीत

21. व्यूहरचना हा घटक आहे.

- (A) नियोजन
- (B) संघटन
- (C) निर्देशन
- (D) समन्वय

22. The concept of committee comes within the scope of

- (A) Directing
- (B) Organising
- (C) Controlling
- (D) Planning

23. Which one of the following is *not* Fayol's principle of management ?

- (A) Unity of Command
- (B) Unity of Direction
- (C) Authority and Responsibility
- (D) Management by Exception

24. Find the odd one out :

The components of planning are :

- (A) Objective
- (B) Procedure
- (C) Decentralisation of authority
- (D) Budget

22. समिती संकल्पना च्या व्याप्तीमध्ये येते.

- (A) निर्देशन
- (B) संघटन
- (C) नियंत्रण
- (D) नियोजन

23. खालीलपैकी कोणता पर्याय हा फेयॉल ह्यांचे व्यवस्थापनाचे तत्त्व नाही ?

- (A) आदेशाची एकवाक्यता (एकात्मता)
- (B) निर्देशनाची एकवाक्यता (एकात्मता)
- (C) अधिकार व जबाबदारी
- (D) अपवादाने व्यवस्थापन

24. खालीलपैकी विसंगत (पर्याय) ओळखा/सांगा :

नियोजनाचे घटक आहेत.

- (A) उद्दिष्ट
- (B) कार्यपद्धती
- (C) अधिकाराचे विकेंद्रीकरण
- (D) अंदाजपत्रक

25. Motivation is a part of

- (A) Communication
- (B) Direction
- (C) Organization
- (D) Plan

26. Which of the following statements is *true* ?

- (A) Marketing and selling are interchangeable terms
- (B) Marketing and selling are not interchangeable terms
- (C) Selling is a broader term which includes marketing
- (D) Advertising includes selling and marketing

25. कार्यप्रेरण हाभाग आहे.

- (A) संप्रेषण
- (B) निर्देशन
- (C) संघटन
- (D) योजना (नियोजन)

26. खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?

- (A) विपणन आणि विक्री या समानार्थी संकल्पना आहेत
- (B) विपणन आणि विक्री या समानार्थी संकल्पना नाहीत
- (C) विक्री ही व्यापक संकल्पना असून त्यामध्ये विपणनाचा समावेश होतो
- (D) जाहिरातीमध्ये विक्री आणि विपणनाचा समावेश होतो

27. Product-oriented concept believes that is the key to success.

- (A) Offer of better and modified products
- (B) Fulfilling expectations of customers
- (C) Focussing on drawbacks of competing products
- (D) Manufacturing products on large scale

28. Product Life Cycle (PLC) includes mainly four stages such as Introduction, Growth, Maturity and

- (A) Prosperity
- (B) Decline
- (C) Depression
- (D) Inflation

27. वस्तू-भिमुख संकल्पनेनुसार ही यशाची गुरुकिल्ली आहे.

- (A) अधिक चांगल्या व सुधारित स्वरूपाच्या वस्तू उपलब्ध करून देणे
- (B) ग्राहकांच्या अपेक्षा पूर्ण करणे
- (C) स्पर्धक वस्तूंच्या कमतरतेवर लक्ष केंद्रित करणे
- (D) मोठ्या प्रमाणात वस्तूंचे उत्पादन करणे

28. वस्तू जीवनचक्रामध्ये पुढील चार अवस्थांचा समावेश होतो- सुरुवात, विकास, प्रगल्भावस्था आणि

- (A) उत्कर्ष
- (B) अवनती
- (C) मंदी
- (D) तेजी

29. In the buying decision process,
..... is the first step.

- (A) Information search
- (B) Purchase decision
- (C) Evaluation of alternatives
- (D) Need recognition

30. Relationship marketing refers to
maintaining relations with
to achieve the marketing purpose.

- (A) Employees
- (B) Dealers
- (C) Customers
- (D) Suppliers

29. खरेदी निर्णयप्रक्रियेत ही पहिली पायरी
असते.

- (A) माहितीचा शोध
- (B) खरेदीचा निर्णय
- (C) पर्यायांची पडताळणी
- (D) गरजेची जाणीव

30. रिलेशनशीप मार्केटिंग म्हणजे विपणनाचा हेतू
साध्य करण्यासाठी यांच्याशी संबंध
कायम ठेवणे होय.

- (A) कर्मचारी
- (B) विक्रेते
- (C) ग्राहक
- (D) पुरवठादार

31. The initial cash outlay of a project is ₹ 2,00,000 and it can generate cash inflow of ₹ 80,000, ₹ 60,000, ₹ 1,00,000 and ₹ 40,000 in the year 2013, 2014, 2015 and 2016 respectively. Assume 10% rate of discount. Calculate the net present value of cash inflow. Time value of money of ₹ 1 @ 10% discount factor :

Year	DF Value
1	.909
2	.826
3	.751
4	.683

- (A) 1.1240
 (B) 1.1235
 (C) 1.335
 (D) 1.634

31. एका प्रकल्पाच्या प्रारंभीचा निर्गमित रोखप्रवाह ₹ 2 लाख आहे. त्याचा रोख अंतरप्रवाह प्रत्येक वर्षीसाठी ₹ 80,000, ₹ 60,000, ₹ 1,00,000 व ₹ 40,000 असा 2013, 2014, 2015 व 2016 सालांसाठी अनुक्रमे आहेत. 10% कसरीचा दर गृहीत धरून रोख अंतरप्रवाहाचा निव्वळ सांपत्तादीक मूल्य काढा. 1 रुपयाचे काल मूल्य 10% कसरी दर खालीलप्रमाणे :

वर्ष	DF मूल्य
1	.909
2	.826
3	.751
4	.683

- (A) 1.1240
 (B) 1.1235
 (C) 1.335
 (D) 1.634

32. Which of the following items is *not* considered while determining the working capital ?

- (A) Inventory
- (B) Trade Receivables
- (C) Cash at bank
- (D) Software

33. Which of the following is Dividend Policy Model ?

- (A) Gordon's model
- (B) Schumpeter model
- (C) Ricardian model
- (D) Miles-Ezzell's model

34. The concept of cost of capital can also be explained in terms of

- (A) Direct cost
- (B) Fixed cost
- (C) Total cost
- (D) Opportunity cost

32. खेळते भांडवल निश्चित करताना खालीलपैकी कोणता घटक लक्षात घेतला जात नाही ?

- (A) माल साठा
- (B) व्यापारी येणी
- (C) बँकेतील रोख रक्कम
- (D) सॉफ्टवेअर

33. खालीलपैकी कोणते लाभांश धोरण आदर्श नमुना आहे ?

- (A) गॉर्डन्स मॉडेल
- (B) शुम्पीटर मॉडेल
- (C) रिकार्डीयन मॉडेल
- (D) माईल्स-इझेल्स मॉडेल

34. भांडवल परिव्यय ही संज्ञा या स्वरूपात सुद्धा स्पष्ट करता येईल.

- (A) प्रत्यक्ष परिव्यय
- (B) स्थिर परिव्यय
- (C) एकूण परिव्यय
- (D) संधी परिव्यय

35. Which is *not* the example of current liabilities ?
- (A) Advance from customers
(B) Contingent liabilities
(C) Bank overdraft
(D) Provident fund dues
36. Which one of the following is *not* a labour legislation ?
- (A) Factories Act
(B) Competition Act
(C) Payment of Wages Act
(D) Industrial Disputes Act
37. Theory 'Y' was developed by
- (A) Fiedler
(B) Vroom
(C) McGregor
(D) Herzberg
35. खालीलपैकी कोणते अकस्मिक देयतेचे उदाहरण नाही ?
- (A) ग्राहकाकडून आगाऊ मिळालेली रक्कम
(B) आकस्मिक देणे
(C) बँक अधिविकर्ष
(D) भविष्य निर्वाह निधी देणी
36. खालीलपैकी कोणता कामगार कायदा नाही ?
- (A) कारखाने कायदा
(B) स्पर्धा कायदा
(C) वेतनदेय कायदा
(D) औद्योगिक कलह कायदा
37. 'वाय' सिद्धान्त ने विकसित केला.
- (A) फीडलर
(B) वरूम
(C) मॅकग्रेगर
(D) हर्जबर्ग

38. Induction is a function of in Human Resource Management.
- (A) Performance Appraisal
(B) Selection
(C) Placement
(D) Recruitment
39. Which of the following does *not* directly affect wage and salary structures ?
- (A) Ability to pay
(B) Labour supply and demand
(C) Union demands
(D) Regional backwardness
40. Employee welfare does *not* exactly depend on :
- (A) Conditions of Work Environment
(B) Employees' Health Services
(C) Employees' Education
(D) Organisational Culture
38. मानवी संसाधन व्यवस्थापनामध्ये प्रेरण हे कार्य म्हणजे
- (A) कामगिरी मूल्यमापन
(B) निवड
(C) प्लेसमेंट
(D) कामगार भरती
39. खालीलपैकी कशाचा वेतन (wages) व पगार (salary) रचना (आराखडे) ह्यावर थेट परिणाम होत नाही ?
- (A) अदा (देण्याची) करण्याची क्षमता
(B) कामगार पुरवठा व मागणी
(C) संघटनेच्या मागण्या
(D) प्रादेशिक मागासलेपणा
40. कामगार कल्याण वर तंतोतंतपणे अवलंबून नसते.
- (A) कार्य पर्यावरणाची परिस्थिती
(B) कर्मचार्यांची आरोग्य सेवा
(C) कर्मचार्यांचे शिक्षण
(D) संघटनात्मक संस्कृती

41. The lending rates of commercial banks are usually :

- (A) Not affected by Bank rate
- (B) Not related to Bank rate
- (C) Lower than Bank rate
- (D) Higher than Bank rate

42. Banks which operate through single office and generally confined to limited area of town or city are called :

- (A) Central Banks
- (B) Urban Banks
- (C) Unit Banks
- (D) Metro Banks

41. व्यापारी बँकाचा कर्जावरील व्याजदर सर्वसाधारण-पणे :

- (A) बँक दराने प्रभावित होत नाही
- (B) बँक दराशी संबंधित नसतो
- (C) बँक दरापेक्षा कमी असतो
- (D) बँक दरापेक्षा जास्त असतो

42. ज्या बँकांचे कामकाज एकाच कार्यालयातून आणि एका गावा किंवा शहरापुरते मर्यादित असते त्यांना :

- (A) मध्यवर्ती बँका म्हणतात
- (B) शहरी बँका म्हणतात
- (C) एकल बँका म्हणतात
- (D) महानगर बँका म्हणतात

43. When money is lent or borrowed for one day or on overnight basis it is known as :

- (A) Term Money
- (B) Call Money
- (C) Notice Money
- (D) Near Money

44. Who was the first Indian Governor of RBI ?

- (A) C. D. Deshmukh
- (B) Bengal Rama Rau
- (C) R. K. Shanmukham Chetty
- (D) K. G. Ambegaonkar

45. Along with Central and State Governments the paid up capital of RRB is shared by :

- (A) RBI
- (B) Sponsoring Bank
- (C) NABARD
- (D) SBI

43. जी कर्जे एका दिवसासाठी किंवा एका रात्रीसाठी घेतली जातात त्यांना :

- (A) मुदत पैसा म्हणतात
- (B) मागणी देय पैसा म्हणतात
- (C) सूचना पैसा म्हणतात
- (D) सदृश पैसा म्हणतात

44. रिझर्व बँक ऑफ इंडियाचे पहिले भारतीय गव्हर्नर :

- (A) सी. डी. देशमुख होते
- (B) बेंगाल रामा राऊ होते
- (C) आर. के. शण्मुख चेट्टी होते
- (D) के. जी. आंबेगावकर होते

45. केंद्र व राज्य सरकार यांच्याबरोबर विभागीय ग्रामीण बँका (RRBs) च्या भांडवलात कोणाचा वाटा असतो ?

- (A) आर. बी. आय.
- (B) पुरस्कर्ता बँक
- (C) नाबार्ड
- (D) एस. बी. आय.

46. GATT which was replaced by WTO was :
- (A) An organisation
(B) An agreement
(C) A policy
(D) A conference
47. Which of the following is *not* the item of current account of balance of payment ?
- (A) Import of services
(B) Interest payments
(C) Export of goods
(D) External borrowings
48. India's share in global merchandise trade in 2015 was :
- (A) 2.00%
(B) 2.50%
(C) 3.00%
(D) 1.60%
46. ज्याला पर्याय म्हणून जागतिक व्यापारसंघटनेची (WTO) स्थापना झाली तो गॅट खालीलपैकी काय होता ?
- (A) एक संस्था
(B) एक करार
(C) एक धोरण
(D) एक परिषद
47. खालीलपैकी कोणता व्यवहार हा आंतरराष्ट्रीय व्यवहार तोलाच्या (BOP) चालू खात्याचा भाग नसतो ?
- (A) सेवांची आयात
(B) व्याजाची देणी
(C) वस्तूंची निर्यात
(D) बाह्य कर्जे
48. वर्ष 2015 मध्ये भारताचा जागतिक वस्तू व्यापारातील हिस्सा खालीलपैकी किती होता ?
- (A) 2.00%
(B) 2.50%
(C) 3.00%
(D) 1.60%

49. The Asian Development Bank (ADB) attempts to promote economic co-operation and growth of the countries in :

- (A) Asia and Far East
- (B) South East Asia
- (C) South and West Asia
- (D) South and Central Asia

50. The direction of Indian exports has shifted in recent period towards :

- (A) Asia
- (B) North America
- (C) Europe
- (D) Africa

49. खालीलपैकी कोणत्या विभागातील देशांमध्ये आर्थिक सहकार्य व वृद्धी साधण्याचा प्रयत्न आशियन विकास बँक (ADB) करते :

- (A) आशिया व अतिपूर्व
- (B) दक्षिण पूर्व आशिया
- (C) दक्षिण व पश्चिम आशिया
- (D) दक्षिण व मध्य आशिया

50. अलीकडच्या काळात भारताच्या निर्यातीची दिशा खालीलपैकी कोणत्या घटकाकडे वळलेली दिसून येते ?

- (A) आशिया
- (B) उत्तर अमेरिका
- (C) यूरोप
- (D) अफ्रिका

JAN - 50218/II—A

ROUGH WORK